

Силабус курсу:

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 «Середня освіта (українська мова і література)»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	1,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д.т.н., проф., Тарасов Вадим Юрійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Декан факультету здоров'я людини

Посада

tarasov@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-904-55-49

Телефон

Месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Головна мета – формування у здобувачів вищої освіти здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я учасників навчального процесу ЗВО в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу

Метою лекційних занять за дисципліною є розкриття загальних та специфічних теоретичних знань про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні, в майбутній практичній діяльності спеціаліста, вміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Метою практичних занять за дисципліною є закріплення лекційного матеріалу, придбання навичок роботи з приладами, які застосовуються для визначення параметрів метеорологічних умов, прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів вивчення індивідуальних засобів захисту працюючих і протипожежного інвентарю.

Метою самостійної роботи за дисципліною є систематизація і закріплення одержаних теоретичних знань; формування вмінь використовувати нормативну і спеціальну літературу; розвиток пізнавальних здібностей і активності студентів, їх творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організаційності; формування самостійності мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації; розвиток дослідницьких вмінь.

Результати навчання:

Знання: механізмів, методів та інструментів спрямованих на забезпечення безпечних умов життя людини в системі стратегічного розвитку державної установи, особливості навчання дітей з питань особистої безпеки, основ цивільного захисту та стереотипів поведінки в умовах загрози та виникнення НС.

Вміння: проводити аналіз і врахування людського фактору. Визначення показників культури безпеки, як структурної компонента базової культури особистості і невід'ємна складова професійної культури кожного майбутнього фахівця. Оволодіння системою наукових знань, гуманістичних ідеалів, цінностей, переконань і способів діяльності у НС. Формування нового мислення, цілісного знання, практичного вміння, необхідного для прийняття обґрунтованих рішень у сфері цивільного захисту.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з питань безпеки життєдіяльності, взаємодії людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності, основ фізіології і раціональних умов праці, анатомо-фізіологічних наслідків впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів, принципів їхнього нормування, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у формуванні знань та умінь здійснювати особливості навчання здобувачів освіти для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК11. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН17. Організувати освітній процес і позаурочну активність учнів з урахуванням вимог до збереження життя і здоров'я учнів ЗСО.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	2/1	Небезпека. Класифікація небезпек. Основні джерела та чинники небезпек. Прогнозування небезпек та захист від їх дії. Ризик. Визначення величини ризику. Види ризиків	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Людина, як елемент системи „Людина – життєве середовище”	1/1	Аналізатори людини (зоровий, слуховий, нюховий, смаковий та ін.). Психологічні чинники небезпеки. Оцінка чинників ризику, що впливають на здоров'я та працездатність людини.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Безпека життєдіяльності в системі „Людина – природне середовище”.	1/1	Аспекти взаємодії в системі „Людина - природне середовище”. Основні причини виникнення екологічної кризи. Наслідки забруднення навколишнього середовища.	Кейс Тести Індивідуальні завдання
4.	Безпека життєдіяльності в системі „Людина – виробниче середовище”	4/2	Вплив виробничого середовища на здоров'я та працездатність людини. Характеристика видів виробничої діяльності. Вплив мікроклімату на працездатність людини. Вентиляція і опалення виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум, ультразвук і інфразвук. Іонізуючі випромінювання. Електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону. Електробезпека. Пожежна профілактика	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Безпека життєдіяльності в системі „Людина – побутове середовище”.	2/1	Побутовий травматизм. Статистика та основні причини побутового травматизму (суїцид, утоплення, отруєння та ін.) Основні правила безпеки в побуті.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій	2/1	Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Організації життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Співробітництво держав у боротьбі з тероризмом. Правові основи щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Перша допомога при травмах, отруєннях, опіках та ін.	2/1	Загальне поняття про першу допомогу. Перша допомога при різних видах травм, отруєннях, ураженні електричним струмом, утопленнях. Структура впливу параметрів людського фактору (стрес, недостатній рівень знань, інформації, помилкові дії тощо) на управління безпекою у НС. Природа людських помилок.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Стищенко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. Безпека життєдіяльності : навч. посібник / Т.Є Стищенко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с.
2. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Желібо Є.П. — К., 2001. -312с
3. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Безпека життєдіяльності людини: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 107 с..
4. Цивільний захист / М.М. Сакун, А.С. Окіпняк, В.Ф. Нагорнюк та ін.; за редакцією М.М. Сакуна та А.С. Окіпняка. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2015. – 480 с.

Законодавчі, нормативно-правові документи з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки, навчально-методична література

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI
2. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 року № 1550-III
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями» від 24 березня 2004 року № 368.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту» від 27 вересня 2017 року № 733
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26 червня 2013 року № 444 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 26.07.2018 №592)

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	75	-
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	60
Залік (тест)	25	40
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unichack і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.
<i>Завдання і заняття:</i>	Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.